

Ekonomia dla doktorantów IChF PAN

(sylabus zajęć)

Nazwa przedmiotu: Ekonomia dla doktorantów IChF PAN,

Wymiar: 30 godz. (10 spotkań x 3 godz.)

Prowadzący: dr hab., prof. UW Urszula Sztanderska, dr Gabriela Grotkowska, Katedra Makroekonomii i Teorii Handlu Zagranicznego Wydziału Nauk Ekonomicznych, Uniwersytetu Warszawskiego

Cel i przedmiot zajęć: Kurs składa się z dwóch części, poświęconych odpowiednio perspektywie mikro- i makroekonomicznej w ekonomii. W pierwszej części, celem zajęć jest zapoznanie studentów ze wstępnymi pojęciami z zakresu mikroekonomii oraz z mechanizmami funkcjonowania rynku towarowego w najprostszej postaci – zarówno z perspektywy konsumenta i producenta. Wyjaśnione będą też podstawy działania rynku pracy i rynku kapitału, jak również współzależności między nimi, jak i między nimi a rynkiem towarowym. Przedmiotem zainteresowania będą też zawodności mechanizmu rynkowego oraz sposoby ich przewyżczania. Celem drugiej części zajęć jest prezentacja podstawowych pojęć, kategorii oraz prostych modeli współczesnej analizy makroekonomicznej. Opanowanie materiału powinno pozwolić zrozumieć funkcjonowanie i rozwój gospodarki jako całości. Studenci zapoznają się z głównymi tendencjami rozwoju gospodarki polskiej w ostatniej dekadzie i jej wynikami, takimi jak stopa wzrostu produktu krajowego brutto, inflacji, bezrobocia, wielkość deficytu budżetu państwa, deficytu na rachunku obrotów bieżących itp.

Program:

- Zajęcia 1   Wstęp do mikroekonomii: przedmiot rozważań, podstawowe pojęcia i definicje. Problem wyboru w warunkach ograniczenia, koszt alternatywny, granica możliwości produkcyjnych. Podstawy specjalizacji – koszty i korzyści bezwzględne i względne (komparatywne). Popyt, podaż i cena równowagi. Nadwyżka konsumenta i producenta. Determinanty popytu i podaży. Elastyczności popytu i podaży. Konsekwencje zmian cen dla producenta i konsumenta. Skutki zaburzeń mechanizmu rynkowego i regulacje rynku (regulacje poziomu cen, wielkości podaży, opodatkowanie transakcji i subwencjonowanie zakupów).
- Zajęcia 2   Teoria wyboru konsumenta. Ograniczenie budżetowe. Preferencje konsumenta i funkcja użyteczności. Prawo malejącej krańcowej użyteczności. Krzywe obojętności i ich własności. Równowaga konsumenta. Zastosowanie teorii konsumenta do decyzji o podaży pracy (praca czy czas wolny) oraz w zakresie oszczędzania (konsumpcja dziś czy w przyszłości).
- Zajęcia 3   Firma – ujęcie klasyczne i instytucjonalne. Funkcja produkcji i jej własności. Prawo malejącego produktu krańcowego. Problem korzyści skali produkcji. Koszty produkcji w krótkim i długim okresie. Krzywe kosztu. Funkcja celu przedsiębiorstwa i optimum produkcji. Rentowność i jej determinanty. Podstawy tworzenia i likwidacji przedsiębiorstw. Struktury rynkowe i mechanizm konkurencji. Konkurencja wewnątrz – i międzygałęziowa, konsekwencje dla wysokości cen, wielkości produkcji, zysków.
- Zajęcia 4   Doskonała konkurencja vs. monopol. Optymalizacja wielkości produkcji w

- warunkach przedsiębiorstwa doskonale konkurencyjnego i monopolistycznego. Dyskryminacja cenowa. Monopol naturalny. Przesłanki polityki antymonopolowej. Struktury niedoskonale konkurencyjne i ich skutki dla wielkości produkcji i poziomu cen. Konkurencja niedoskonała a oligopol. Wprowadzenie do teorii gier.
- Zajęcia 5 Rynek pracy. Podaż pracy (indywidualna i z gospodarstwa domowego). Popyt na pracę w warunkach doskonałej konkurencji. Mechanizm równoważenia rynku pracy a bezrobocie. Przyczyny zawodności mechanizmu rynkowego na rynku pracy. Ograniczenia dla elastyczności płac. Heterogeniczność siły roboczej i problemy z tym związane. Rynek kapitału. Podaż oszczędności (wybór międzyokresowy konsumenta). Popyt na usługi dóbr kapitałowych oraz na dobra kapitałowe. Inwestycje i rola stóp procentowych w gospodarce.
- Zajęcia 6 Inwestycje finansowe i ich powiązanie z rynkiem kapitału. Realne a nominalne stopy procentowe. Problem ryzyka decyzji podmiotów gospodarczych. Niedoskonałości rynku: efekty zewnętrzne i dobra publiczne. Sposoby przeciwdziałania nieefektywnościom rynkowym. Oddziaływanie podatków na funkcjonowanie gospodarki.
- Zajęcia 7 Różnica: podejście makro- i mikroekonomiczne. Geneza i definicja makroekonomii. Podejście klasyczne i keynesowskie do problemów makroekonomicznych. Makroekonomia długiego i krótkiego okresu. Pojęcia: wzrost gospodarczy, koniunktura (wahania), inflacja, bezrobocie. Ruch okrężny produktu, konsumpcja, oszczędności, inwestycje, polityka fiskalna, handel zagraniczny. Mierzenie produkcji, zatrudnienia i bezrobocia.
- Zajęcia 8 Pieniądz, jego funkcje i rodzaje. Definicje pieniądza. Związek pieniądza z cenami. Inflacja, jej rodzaje i mierzenie na rynkach towarów konsumpcyjnych, produkcyjnych. (indeksy cenowe). Wielkości nominalne a realne. Popyt na pieniądz i jego determinanty. Kreacja pieniądza przez system bankowy. Baza monetarna i mnożnik kreacji pieniądza. Bank centralny i jego funkcje. Równowaga na rynku pieniądza i aktywów finansowych.
- Zajęcia 9 Determinanty aktywności ekonomicznej w krótkim okresie: równowaga na rynku dóbr (model keynesowski) i na rynku pieniądza, model ISLM. Skutki szoków makroekonomicznych i polityka gospodarcza w krótkim okresie.
- Zajęcia 10 Rynek pracy. Podaż globalna. Analiza popytowo - podażowa zjawisk makroekonomicznych. Produkcja, bezrobocie, inflacja w krótkim i długim okresie Zależności: krzywa Phillipsa i prawo Okuna.

Literatura podstawowa:

Mankiw G., Taylor M., Mikroekonomia oraz Makroekonomia, PWE 2015.

(alternatywnie:

Begg, D., Fischer, S. i Dornbusch, R., Ekonomia,, t. 1 i 2, PWE Warszawa 2014 (lub wydania wcześniejsze)

Krugman P., R. Wells, Mikroekonomia i Makroekonomia, PWN, Warszawa 2017)

Literatura uzupełniająca:

Bednarski, M. i Wilkin, J. (red.), Ekonomia dla prawników i nie tylko, Wydawnictwo Prawnicze Lexis-Nexis, Warszawa 2010, wyd. IV.

Blanchard O., Makroekonomia, Wolter Kluwer, Warszawa 2011

Samuelson P.A., W.D. Nordhaus, Ekonomia t. 1 i 2, PWN, Warszawa 2007.

Zaliczenie: Na podstawie obecności.